

Karavaanimatkailun kehitys Suomessa

Automatkailu Suomessa alkoi laajemmin 1910-luvulla, Suomen ollessa Venäjän suuriruhtinaskunta. Maan itsenäistyttyä vuonna 1917 suomalainen automatkailun kehittymiseen vaikuttivat tiestön parantuminen, matkailureittien syntyminen, ulkomaalaisten matkailijoiden kiinnostuksen lisääntyminen, autokannan kasvu ja matkailuoppaiden julkaiseminen.

Toisen maailmansodan jälkeen ja erityisesti 1952 pidettyjen Helsingin Olympiakisojen Suomesta tuli houkutteleva matkailumaa sekä ulkomaalaisille että kotimaisille automatkaajille. Ensimmäiset matkailuvaunut tulivat Suomeen 1950-luvulla. Matkailuvaunut olivat pääsääntöisesti omatekoisia, ja suomalainen matkailuvaunuteollisuus käynnistyi vasta 1960-luvulla.

Järjestäytymisen alkuvaiheet

Suomalainen leirintämatkailu oli 1950- ja 1960-luvuilla pääasiassa telttamatkailua. Matkailuvaunu oli harvinainen näky liikenteessä. Vaunut alkoivat viehättää ja kiinnostaa monia matkailevia perheitä 1960-luvun alussa, ja pian syntyi vaunujen käyttäjillä myös ajatus järjestäytymisestä.

Ensimmäisen kerran vaunumatkailijoiden yhdistyksen perustamisesta lienee keskusteltu Oulun Nallikarin leirintäalueella vuonna 1962. Asiaa valmisteltiin parin vuoden ajan, ja yhdistyksen perustavaan kokoukseen Jyväskylään 17.5.1964 kokoontuivat pietarsaarelainen Antero Rankala, rovaniemeläinen Heimo Ainali, seinäjokelainen Jaakko Talvitie, tamperelaiset Börje Tengström ja Erkki Lassila sekä pedersöreläinen Bror Eklund.

Perustamiskokouksessa arvottiin perustajajäsenten jäsennumerot ja arpa langetti numerot seuraavasti: 1 Bror Eklund, 2 Erkki Lassila, 2 Börje Tengström, 4 Jaakko Talvitie, 5 Antero Rankala ja 6 Heimo Ainali.

SF-Caravan nimeksi...

Yhdistyksen perustamisesta oli laaja yksimielisyys, mutta sopivan nimen keksiminen vei enemmän aikaa. Erkki Lassilan ehdotuksesta syntyi samana vuonna Asuntovaunuyhdistys SF-Caravan, jolla yhdistys rekisteröitiin. Nimen valinnassa oli tärkeää, että "SF" oli maamme virallinen kansallistunnus ja sana "Caravan" kertoi järjestöstä kansainvälisesti.

Järjestö on muuttanut nimeään kahdesti. Vuonna 1976, yhdistyksen muututtua valtakunnalliseksi matkailuvaunuyhdistysten kattojärjestöksi, otettiin käyttöön nimi "Matkailuvaunuliitto SF-Caravan". Vuonna 1988 nimi muutettiin nykyiseen muotoonsa "SF-Caravan".

... ja vankkuri tunnukseksi

SF-Caravanin alkuperäinen tunnusmerkki, joka kuvaa vanhan ajan lännenvankkureita, on edelleen käytössä liiton virallisena tunnukseksi. Vankkuriä käytetään mm. liiton lipussa, standaaareissa, vuosikertomuksissa ja jäsennumerolaatoissa. Merkin on suunnitellut Margaretha Tengström. Suomalainen erikoisuus on se, että jokainen jäsen pitää omaa jäsennumeroaan näkyvillä oman matkailuvaununsa tai -autonsa kulmissa.

Rajoitusten poistoja ja taloudellisia etuja

SF-Caravanin toiminnan aikana matkailuajoneuvoala on kokenut monenlaisia muutoksia. Käyttäjien kannalta on ollut olennaista ajoneuvojen käyttöä koskevat viranomais määräykset, lait ja asetukset. SF-Caravan on ollut vahva vaikuttaja toimialaansa liittyvissä asioissa ja jäsentensä

etujen ja näkemysten esille tuojana. SF-Caravan on tehtyjen jäsentutkimusten mukaan menestynyt hyvin etujärjestöroolissaan.

Alkuaikojen merkittävimpiä hankkeita matkailuvaunuilua ajatellen olivat nopeusrajoitusten muutokset. Järjestöä perustettaessa oli matkailuperävaunua vetävien henkilö- ja pakettiautojen ylin sallittu kattonopeus 60 km/h. Aluksi kattonopeutta nostettiin 70 km/ ja 1960-luvun lopulla nykyisen 80 km/h.

Matkailuperävaunun paino sai olla ennen korkeintaan puolet vetoauton painosta. Tänä päivänä matkailuvaunun kokonaispaino voi olla sama tai suurempi kuin vetoauton omamassa (ellei auton valmistaja ole asettanut alempaa rajoitusta). Edunvalvonta käytännössä on valtakunnallisen tason lisäksi kansainvälistä toimintaa, jossa vaikutetaan EU-direktiivien ja maailmanlaajuisten standardien laatimiseen.

Lisäksi liitto on ollut aktiivinen mm. ajokorttiasioissa, vakuutusten sisältöjen neuvottelemisessa sekä karavaanareille sopivien leirintäalueitten kehittämisessä. Nykyään jäsenistölle ovat tärkeitä jäsenyyden mukana tulevat taloudelliset edut. SF-Caravan ry on neuvotellut jäsenistölleen etuja ja alennuksia mm. leirintäaluemaksuista, polttoaineista, lauttalipuista ja vakuutusmaksuista.

Jäsenmäärä kehittynyt myönteisesti

Ensimmäisen toimintavuoden jälkeen yhdistykseen kuului 23 jäsenperhettä. 100 jäsenen raja ylitettiin vuonna 1967. Tuhannen jäsenen haamuraja rikkoutui 1971.

1970-luvun alkupuolella karavaanimatkailun suosio kasvoi nopeasti. Vuonna 1974 huolestuneena karavaanareitten järjestäytymisprosentista SF-Caravan aloitti jäsenhankintakilpailun, jonka seurauksena jäsenmäärä kasvoi nopeasti. 10 000 jäsenen raja ylittyi vuonna 1979, 20 000 vuonna 1984, 30 000 vuonna 1987 ja 40 000 vuonna 1990.

1990-luvun jäsenmäärät pysyivät 43 000-46 000 suuruisina. Uuden vuosituhannen alusta jäsenmäärä kasvoi vuosittain aina vuoteen 2015 saakka. Vuoden 2016 lopussa jäseniä oli 63 121.

Yhdistyksestä liitoksi

SF-Caravan perustettiin valtakunnalliseksi järjestöksi, johon kuului henkilöjäseniä kaikkialta Suomesta. Jäsenmäärän kasvaessa oli luonnollista, että haluttiin järjestäytyä myös paikallisesti.

21.5.1976 Turussa pidettiin perustava kokous, jossa entisestä Asuntovaunuyhdistys SF-Caravan ry:stä tehtiin paikallisyhdistyksien keskusjärjestö Matkailuvaunuliitto SF-Caravan ry. Liittoon kuului tämän jälkeen vain rekisteröityjä yhdistyksiä, joilla oli jäseninään henkilöjäseniä. Liitosta tuli karavaanimatkailun etu- ja kuluttajajärjestö, joka tuottaa palveluja sekä yhdistyksilleen että kaikille karavaanimatkailun parissa toimiville.

Tänä päivänä liitolla on 78 jäsenyhdistystä ja kuusi yhteisöjäsentä. Liiton ylin päättävä elin on kerran vuodessa kokoontuva liittokokous.

Liittohallituksen muodostavat puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä. Liittohallitus valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

SF-Caravan ry:n puheenjohtajina ovat toimineet opettaja Antero Rankala Pietarsaaresta (1964-1968), osastopäällikkö Börje Tengström Tampereelta/Mäntästä (1968-1990), diplomi-insinööri Seppo Pietiläinen Espoosta (1991-1999), varatuomari Eero Ollila Oulusta (2000-2008) ja liikenteenohjaaja Juha Hämäläinen (2009-2017). Liiton toimisto sijaitsee Hämeenlinnassa.

Vapaaehtoistyötä ja karavaanarihenkeä

SF-Caravan on jäsentensä asioitten edistämiseksi ja hyvän yhteistyön luomiseksi viranomaisten ja muitten yhteisöjensä kanssa tarvinnut apuvälineekseen faktatietoa ja erityisosaamista karavaanimatkailusta. 1960-luvun lopulla SF-Caravan alkoi muodostaa hallituksen avuksi toimikuntia ja koota asiamiehiä, joiden tärkein tavoite oli jäsenten palveleminen mm. leirintään ja ajoneuvojen tekniikkaan liittyvissä erityiskysymyksissä. Tieto kerättiin tutkimalla, tekemällä, kokemalla ja elämällä, yksityiskohtia erikoisesta matkailumuodosta ei ollut aina valmiina saatavissa.

Ensimmäiseksi perustettiin leirintätoimikunta, jonka tärkeimpiä tehtäviä ovat olleet neuvotella leirintäalueiden omistajien kanssa alennus- ja käyttösopimuksia, antaa neuvoja ja lausuntoja alueita perustaville jäsenyhdistyksille ja olla mukana Caravan-leirintäoppaan tekemisessä.

Teknisellä toimikunnalla on ollut laaja tehtäväkenttä. Toimikunta on koostunut mm. ajoneuvotekniikan, katsastusmääräysten, sähkön, kaasun, järjestyksenvalvonnan ja liikenneturvallisuuden asiantuntijoista. Nykyisin toimikunta tunnetaan nimellä turvatoimikunta.

Toimikuntia on liiton historiassa ollut myös ajotaidon, matkailun, koulutuksen, LA-puhelintoiminnan, matkailuautoilun ja tiedotuksen aloilla. Nykyisin monet em. tehtävistä on liiton erikoiskerhojen hoidossa.

Hallituksen, toimikuntien ja kerhojen jäsenet ovat työskennelleet vapaaehtoisesti ja ilman korvausta toisten karavaanareitten hyväksi. Toimintamuotoina ovat neuvonta, koulutustilaisuudet, kurssit sekä tiedottaminen Caravan-lehden välityksellä. Vapaaehtoisella työpanoksella tuotetut palvelut ovat edelleen tärkeä osa järjestäytyntä karavaanaritoimintaa niin liitossa, paikallisyhdistyksissä kuin jäsenyhdistysten ylläpitämien leirintäalueitten, "SFC-alueitten" toiminnoissa.

Vilkasta tiedotus- ja julkaisutoimintaa

Caravan on leirintämatkailun perhelehti. Pienestä sisäisestä tiedotusmonisteesta on kasvanut arvostettu alan ainoa valtakunnallinen tiedonjakaja, karavaanimatkailun perhelehti. Lehden levikki oli vuoden 2016 lopussa 57 929 kappaletta.

Caravan-lehti sisältää tietoa uusista matkailuautoista ja- vaunuista, liikenteestä, kotimaan ja ulkomaan matkailukohteista, leirintäalueista ja leirintätapahtumista sekä toimii aktiivisen jäsenkunnan ja lukijoitten äänitorvena.

SF-Caravanin muuta julkaisutoimintaa ovat olleet kirjat "Karavaanarin Opas", "Leirintäalueen turvallisuus" ja "Leirintäalueen suunnitteluopas". Aiemmin on julkaistu mm. jäsenluetteloita, ulkomaanmatkailuoppaita, LA-puhelinluetteloita ja karavaanarin turvaohjeistoja. Myös liiton kerhot ovat julkaisseet omia lehtiään ja tiedotteitaan säännöllisesti.

Treffit on karavaanarille käsite

Karavaanarit kohtaavat joka viikonloppu jossakin päin Suomea. Paikallisyhdistykset järjestävät jäsenistölle perhekeskeisiä, ohjelmallisia tapahtumia, joita kutsutaan "treffeiksi". Vuosittaisia koko liiton suur tapahtumia ovat aiemmin olleet Talvipäivät, Karavaanipäivät ja Syyspäivät.

Ensimmäinen SF-Caravan ry:n jäsenilleen järjestämä tapahtuma oli todennäköisesti jäsenten kokoaminen yhteiseen tapaamiseen helluntaina 1965 Vaasan Hietasaareen. Tuolloin alkanut

Karavaanipäivät- perinne on jatkunut. Nykypäivän treffit tarjoavat myös teemallisia kokonaisuuksia kuten liikunta, maanpuolustus, hyväntekeväisyys, hengellisyys ja liikenneturvallisuus.

Kansainvälisyys luonnollinen osa toimintaa

Karavaanareitten kansainvälinen toiminta on aina ollut vilkasta. Sosiaalinen ja uteliaisuutta palkitseva matkailumuoto kerää samanhenkisiä ihmisiä yhteen yli kansallisuus- ja kielirajojen.

SF-Caravan ry:n virallinen järjestöyhteistyö suuntautui luonnollisesti alkuvuosina Pohjoismaihin. Ensimmäiset Pohjoismaiset Karavaanipäivät, Nordiska Caravan Träff, järjestettiin jo vuonna 1967 Tampereella. Sittemmin Pohjoismaisia Päiviä on järjestetty Suomessa neljän vuoden välein, viimeksi vuonna 2013 Turussa.

Vuonna 1971 päätettiin SF-Caravan ry:n aloitteesta perustaa pohjoismainen yhteistyöelin nimeltä Nordiska Caravan Rådet (NCR) eli Pohjoismainen Matkailuvaununeuvosto. Sen jäseninä ovat SF-Caravanin lisäksi Caravan Club of Sweden (S) ja Norsk Caravan Club (N).

Neuvosto on koordinoinut yhteispohjoismaista toimintaa sekä antanut lausuntoja ja aloitteita jäsenmaiden viranomaisille mm. yhtenäisen lainsäädännön kehittämiseksi.

Kansainväliseen leirintämatkailujärjestöön FICC:iin (=Federation de Camping et de Caravanning) SF-Caravan liittyi vuonna 1972. FICC:n jäseninä on 67 leirintämatkailujärjestöä 38 eri maassa. Näyttävintä yhteistä toimintaa ovat olleet kansainväliset karavaanareitten kokoontumiset, ”FICCrallyt”. Rally on järjestetty Suomessa neljä kertaa, vuonna 1981 Tampereella, 1994 Joensuussa, 2004 Oulussa ja 2014 Porissa. Vuonna 2005 SF-Caravan liittyi kansainvälisen automatkailujärjestön FIA:n (=Federation Internationale des Automobiles) jäseneksi.

Valmiina muutoksiin ja uusiin haasteisiin

Perusjäsenistö, karavaanarit, matkailuvaunuilijat ja matkailuautoilijat muuttuvine lomatottumuksineen ja kiinnostuksiansa kohteineen sanelevat myös järjestön tulevaisuuden suuntaviivat. Viranomaisten päätökset, EU-direktiivit, lait, asetukset ja erilaiset pysyvääsmääräykset ohjailevat omalta osaltaan käyttäjien polkuja. Matkailuharrastuksen kustannukset, ihmisten taloudelliset resurssit, matkailuajoneuvojen vetovoimaisuus ja leirintäalueitten laatutaso vaikuttavat myös SF-Caravan ry:n ja suomalaisen karavaanimatkailun kehitykseen.

SF-Caravan on melko lyhyessä ajassa kasvanut kuuden ystäväperheen yhdistyksestä vahvaksi, suureksi ja arvostetuksi matkailujärjestöksi. Aseman ja arvon säilyttäminen tulevaisuudessa vaatii asiantuntevaa, aktiivista ja suunnitelmallista työtä. Menestyksen ylläpitämisessä suureksi kasvaneen järjestön eri toimijoiden saumaton yhteistyö ja hyvät suhteet kaikkien yhteistyökumpaneiden kanssa ovat keskeisiä tavoitteita.